

BIURO PROJEKTOWO-TECHNOLOGICZNE
PRZEMYSŁU ROLNEGO I ORGANIZACJI
PRZEDSIĘBIORSTW ROLNYCH „BIPROZET”

00-041 WARSZAWA UL. JASNA 14/16

PRACOWNIA : Rolna we Wrocławiu, ul. Łaciarska 4

OPRACOWANIE : Inwencji założeń ogrodowo-parkowych

MIEJSCOWOŚĆ : Podtynie Gmina: Kłodzko
WOJEWÓDZTWO: Wałbrzych

ZLECENIODAWCA : Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków

NR UMOWY: 16/191/PR/11/81

BRANŻA:

NR EGZ.

2323

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nm. inv. 2323

Nm. inv. 2323 dep.

BIBLIOTEKA

Zarząd Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac. Ogrod.
Muzeum Głównego w Warszawie

ANALIZA I OCENA WARTOŚCI ZABYTKOWYCH ZAŁOŻEŃ ZIELENI

Park, ogród, aleja, zieleni towarzysząca

Rodzaj: klasztorny, zamkowy,
parku / ogrodu: pałacowy, dworski, miejski

Czas powstania: I poł. XIX w. i koniec XIX w.

Forma stylowa: krajoznawczy

Wielkość: 4,6 ha

Nazwa: PODTYNIE

Adres: gm. Kłodzko

Województwo: Śląskie

Użytkownicy: PGR

K R Y T E R I A

0

1

2

3

4

zły

mierny

dobry

b.d.b.

A I.
Wartości
zabytkowe

Stopień przetrwania elementów dawnego układu przestrzennego

1. Osie i ciągi kompozycyjne /relacja z architekturą/

2. Układ dróg

3. Stopień przetrwania starodrzewia

4. Układ wodny i pierw. ukształt. terenu

5. Zachowanie dawnych elementów architektury i malej architektury

II. Wartość układu przestrzennego

1. Jednorodność stylu całego układu lub wysoka czytelność nawarstwień stylowych

2. Wartość historyczna układu /dawność/

3. Wartość obiektów architektury

4. Reprezentatywność lub unikalność w skali regionu lub kraju

5. Wartości krajobrazowe i estetyczne

III. Wartości tradycji historycznej /w sensie potencjalnych wartości turystycznych/

1. Związek obiektu z postaciami lub wydarzeniami historycznymi

Wartości zabytkowe ogółem

10

B I.
Wartości
przyrodnicze i
ekologiczne

Wartości przyrodnicze i ekologiczne

1. Rzadkie gatunki drzew i krzewów

2. Drzewa o charakterze relikwii przyrody

3. Intensywność zadrzewienia

4. Stan zdrowotny drzewostanu

5. Znaczenie ekologiczne

Wartości przyrodnicze ogółem

5

Ogólna ocena obiektu

15

Analizę sporządził:

Data:

Uwaga dotycząca koniecznej doraźnej interwencji w zakresie zmiany sposobu użytkowania obiektu oraz działań konserwatorskich w odniesieniu do zadrzewienia i obiektów architektonicznych - podać na odwrocie karty!

Teraz park... ale... kontynuacja obiektu...
ale... kontynuacja obiektu...
ale... kontynuacja obiektu...

BIURO PROJEKTOWO-TECHNOLOGICZNE
PRZEMYSŁU ROLNEGO I ORGANIZACJI
PRZEDSIĘBIORSTW ROLNYCH „BIPROZET”

CENTRALA 00-041 WARSZAWA UL. JASNA 14/16
TELEFON 27-05-01 • TELEX 81-25-26

PRACOWNIA — ODDZIAŁ : Wrocław

PRACOWNIA : Rolna

OPRACOWANIE : Ewidencja założeń ogrodowo-parkowych

Gmina: Kłodzko

MIEJSCOWOŚĆ : Podtynie

WOJEWÓDZTWO: wałbrzyskie

ZLECENIODAWCA : Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Wałbrzychu

NUMER UMOWY

16/191/PR/11/81

CECHA PROJEKTU:

Biuro Studiów i Projektów Rozwoju Rolnictwa
„BIPROZET” w Warszawie
Oddział we Wrocławiu
Pracownia Rolna ul. Ładarska 4
50-104 Wrocław — tel. 339-09

FUNKCJA	IMIĘ I NAZWISKO	DATA	PODPIS
Kier.Zespołu	mgr inż.Henryk Ciesielski	VI.81r.	<i>Henryk Ciesielski</i>
St.proj.	mgr Hanna Wrabec	"	<i>Hanna Wrabec</i>
Konsultant	mgr Krzysztof Eysymontt	"	<i>Krzysztof Eysymontt</i>
St.asystent	Stanisław Prączyński	"	<i>Stanisław Prączyński</i>
Asystent	Jadwiga Tyłipska	"	<i>Jadwiga Tyłipska</i>
Kierownik Pracowni	inż.Stanisław Kielczewski	"	<i>Stanisław Kielczewski</i> KIEROWNIK Pracowni Rolnej

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 2323

inż. Stanisław Kielczewski

METRYCZKA PARKU — OGRODU

1	Adres: miejscowość (dzielnica, ulica, nr posesji) <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">Podtynie</div>	gmina <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">Kłodzko</div>	województwo <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">wałbrzyskie</div>
2	Nazwa parku: aktualna:	dawna:	
3	Rodzaj parku i stan jego zachowania: <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">Park krajobrazowy</div>		
4	Czas powstania i najważniejsze fazy przekształceń: <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">I-lata 70 XIX w. II kon.XIX w.</div>		Autor:
5	Powierzchnia parku: Ogółem ha <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">4,6</div>	w tym wód w ha <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">-</div>	Istniejące budynki: 1. O wartościach zabytkowych
6	Nr i data rejestru parku — ogrodu <div style="font-size: 1.2em; color: blue;">903/Wt z 25.06.1982</div>	6a. Opinia Komisji Konserwatorskiej	2. Inne: <div style="font-size: 1.2em; color: blue;">↑ 1. dwa budynki mieszkalne /folwarczne/ 2. 1 budynek czeladny /folwarczny/ 3. kamienna brama z 1706 r.</div>
7	Użytkownicy obiektu: <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">Kombinat Hodowlano Rolny w Ścinawce Zakład Hodowlano-Rolny w Ławicy, Gospodarstwo Podtynie.</div>		
8	Istniejące dokumentacje (data i autor): <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">brak</div>	1. Pomiar sytuacyjno-wysokościowy: <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">pomiar sytuacyjny w skali 1:1000 wykonany przez BPOGR Wrocław</div>	2. Inwentaryzacja zieleni: <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">brak</div>
	3. Studium historyczne: <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">brak</div>	4. Założenia techniczno-ekonomiczne: <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">brak</div>	5. Dokumentacje branżowe, techniczne i ekspertyzy: <div style="text-align: center; font-size: 1.2em;">brak</div>
9	Przeprowadzone remonty:	Budynków Parku	Metrykę sporządził: <div style="font-size: 1.2em; color: blue;">S.Prączyński</div> Data: <div style="font-size: 1.2em; color: blue;">czerwiec 1981 r.</div>

I. KRÓTKA ANALIZA HISTORYCZNA

Majątek ziemski w Podtyniu /niem. Neissgrund/ w 70-tych latach XIX wieku, a może i znacznie wcześniej, stanowił własność Królewskiego Urzędu Lasów Państwowych.

W posiadaniu tego urzędu pozostały dobra podtyńskie do czasów II-giej wojny światowej.

Jak się zdaje przy folwarku w Podtyniu nie było nigdy pałacu. Wśród gospodarczej zabudowy otaczającej kwadratowy dziedziniec, wyróżniają się dwa budynki mieszkalne. Zbudowane one zostały po zachodniej stronie podwórca i powstały zapewne około 70-tych lat ubiegłego stulecia. Także na uwagę zasługuje długi budynek czajadny od południa zamykający folwark. Budynek ten początkami swymi może sięgać 20-tych lat XIX-go wieku, przyczym z końcem tegoż stulecia dobudowano do niego zewnętrzną drewnianą galerię.

Najstarszym elementem założenia w Podtyniu jest kamienna brama z metalowym kartuszem herbowym. Brama ta, pochodząca z Kłodzka, została wtórnie wmurowana w południowo-zachodnie narożne folwarku. W Niedalekiej od niej odległości znajduje się porzucony na ziemi kamienny zwornik z datą 1706. Zwornik ten pochodzi z bramy. Na jego miejscu wmurowano następnie metalową tablicę z kartuszem herbowym.

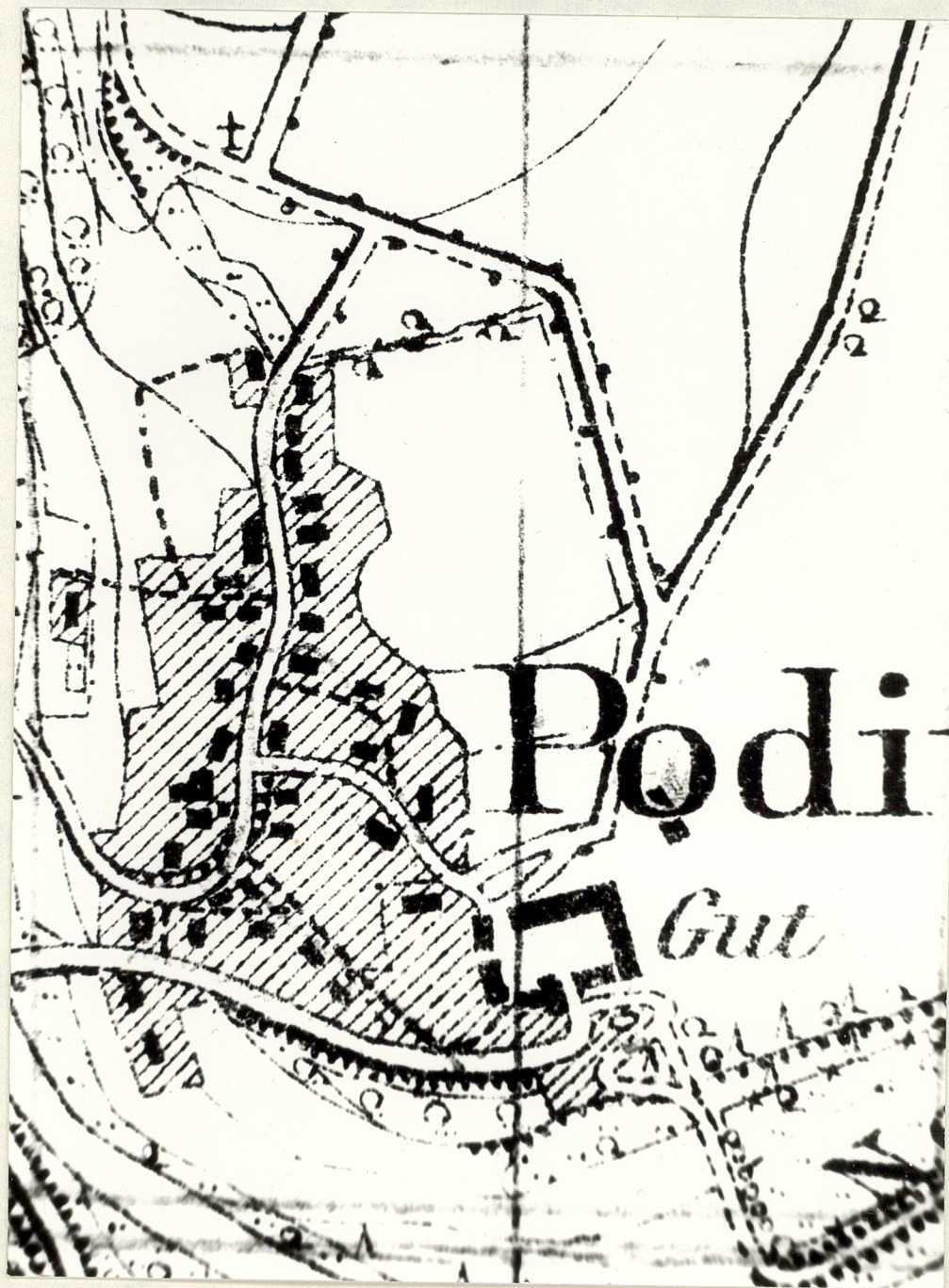
Na terenie otaczającym folwark od zachodu i południa ograniczonym nadto po tej stronie drogą, założono około 70-tych lat XIX w. niewielki park krajobrazowy, wykorzystując naturalny Górski krajobraz. Zastany drzewostan wzbogacono o nowe nasadzenia /graby, buk purpurowy, dęby, sosna wejmutka/, przyczym po środku parku na dawnej łące ukształtowano centralną polanę.

W części najniższej położonej, po południowej stronie, założono rodzaj ogródka sadząc graby w elipsę.

W końcu XIX wieku istniejący drzewostan wzbogacono o nowe nasadzenia, głównie iglaków. Z lat około 1900 pochodzą kasztanowce posadzone przy stałej folwarcznej drodze biegnącej od północy.

B i b l i o g r a f i a

1. Pastorff M. -- Schlesische Güter-Adressbuch
Braslau 1876, 1905, 1917, 1922, 1930.

Fotokopia planu wsi Podtynie z 1882 r.

II. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. Układ przestrzenny.

Założenie dworskie w Podtyniu położone jest w północnej części wsi w pobliżu szosy wiodącej z ławicy. Granicę założenia od strony wschodniej i północno-wschodniej wyznaczają drogi, od północnego zachodu płot oddzielający park od zabudowań rolników natomiast od strony południowej zadrzewiona skarpa, stykająca się z pastwiskiem.

Wschodnią część układu zajmuje stara zabudowa folwarczna.

Teren założenia za wyjątkiem części północno-wschodniej znajduje się na terenie pochyłym opadającym w kierunku południowym i południowo zachodnim. Na dziedziniec folwarczy wjeżdża się z wyżej wymienionej szosy drogą przecinającą założenie od strony południowej.

Z pól od strony północnej wiedzie do folwarku droga obsadzona kasztanowcami.

Drzewostan parkowy zajmuje zachodnią część układu.

Teren parku, zwłaszcza przyległy do zabudowań folwarcznych jest mocno zaśmiecony i wymaga pilnego uporządkowania.

2. Skrócona inwentaryzacja roślin.

Wykaz drzew i krzewów

1. Acer platanoides	- klon pospolity	5 szt.
2. Aesculus hippocastanum	- kasztanowiec biały	5 "
3. Carpinus betulus	- grab pospolity	
4. Fagus silvatica " Atropunicea"	- buk pospolity odm. purpurowa	1 "
5. Fraxinus excelsior	- jesion wyniosły	1 "

6. Larix decidua	- modrzew europejski	1 szt.
7. Picea abies	- świerk pospolity	15 "
8. Pinus strobus	- sosna wejmutka	1 "
9. Quercus robur	- dąb szypułkowy	5 "
10. Sambucus nigra	- bez czarny	
11. Salix alba "Tristis"	- wierzba biała odm. płacząca	1 "
12. Tilia cordata	- lipa drobnolistna	2 "

Wykaz zawiera ilości drzew wyróżniających się.

W środkowej części parku rośnie buk pospolity odmiany purpurowej o średnicy pnia 0,8 m.

Na terenie parku rośnie pięć dębów szypułkowych o średnicach pni 0,8 - 1,0 m.

Skarpę znajdującą się w południowej części założenia oraz pas terenu powyżej drogi obiegającej wspomnianą skarpę porasta mieszany drzewostan liściasty. Głównymi gatunkami w opisywanym drzewostanie są: klon pospolity, lipa drobnolistna, grab pospolity, jesion wyniosły oraz dąb szypułkowy.

Średnice pni drzew w opisywanym drzewostanie wynoszą 0,1-0,4 m.

Na terenie polan Kępowo i grupowo występują: bez czarny.

Powierzchnie trawnikowe są dziczące i wymagają ^{renowacji} pielęgnacji.

Z pół od północy wiedzie do folwarku droga obsadzona kasztanowcami, na odcinku długości około 400 m. W części północnej droga obsadzona jest dwustronnie natomiast odcinek dochodzący do folwarku jednostronnie.

Średnice pni kasztanowców wynoszą 0,5 - 0,7 m.

Stan zdrowotny drzew jest dobry za wyjątkiem świerków, które mają osłabione korony i częściowo usychają.

3. Analiza stopnia zachowania zabytkowego.

Założenie pozostaje w dawnych granicach.

Zachowała się dawna zabudowa folwarczna.

Zmienił się wygląd parku.

W wyniku braku pielęgnacji część polan porosła krzewami, natomiast powierzchnie trawiaste uległy częściowemu zdziczeniu, porosły pokrzywą.

Dawny układ komunikacyjny parku jest nieczytelny.

III. WNIOSKI

1. Granicę ochrony konserwatorskiej w zakresie ochrony układu przedstawiono na planie, w graficznej części opracowania.
2. Ochroną widokową obejmuje się w całości nasadzenia kasztanowców, przy drodze wiodącej od północy, z pól do folwarku.
3. Z zakresu niezbędnej renowacji należy:
 - a. uprzątnąć śmieci z parku,
 - b. usunąć zakrzaczenia z polan,
 - c. wykonać cięcia pielęgnacyjne w drzewostanie parkowym,
 - d. przeprowadzić renowację powierzchni trawnikowych.

1. Fragment zabudowy folwarcznej.

2. Brama oddzielająca folwark od parku.

3. Zachodnia część parku.

4. Fragment zabudowy wsi, przyległej do parku.

5. Fragment parku.

6. Południowy fragment parku.

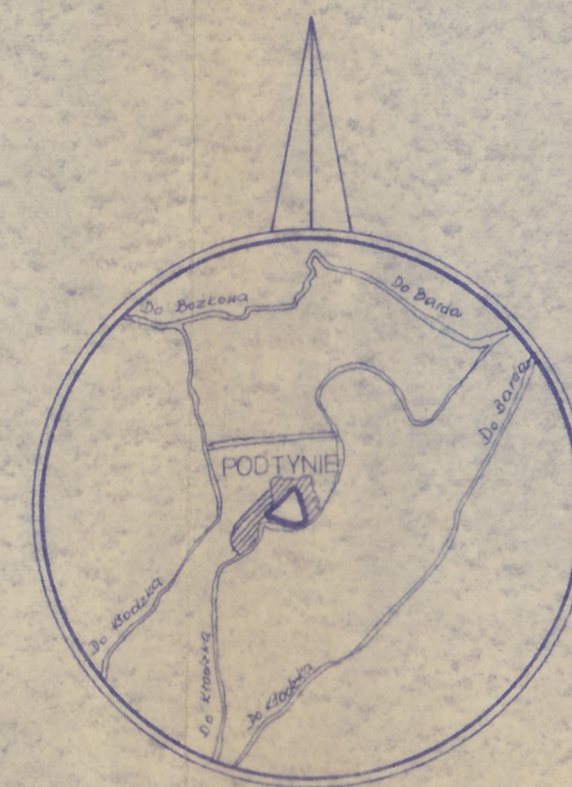

7. Fragment parku obok folwarku.

PODTYNIE

SZKIC SYTUACYJNY

1:25000

WYKAZ DRZEW I KRZEWÓW

1. ACER PLATANOIDES	— klon pospolity
2. AESCULUS HIPPOCASTANUM	— kasztanowiec biały
3. CARPINUS BETULUS	— grab pospolity
4. FAGUS SILVATICA "ATROPUNICEA"	— buk pospolity odm. purpurowa
5. FRAXINUS EXCELSIOR	— jesion wyniosły
6. LARIX DECIDUA	— modrzew europejski
7. PICEA ABIES	— świerk pospolity
8. PINUS STROBUS	— sosna wejmutka
10. SAMBUCUS NIGRA	— bez czarny
11. SALIX ALBA "TRISTIS"	— wierzba biała, odm. płacząca
12. TILIA CORDATA	— lipa drobnolistna

EWIDENCJA PARKU W PODTYNIU

gm. Kłodzko, woj. wrocławskie

SKALA 1:1000

POW ok. 4,6 ha

kreśliła: JADWIGA TYLIPSKA

MAJ 1981

wykonał: STANISŁAW PRĄDZYŃSKI

rys. 1(1)

PODSTAWOWE OZNACZENIA GRAFICZNE ELEMENTÓW
PLANÓW DLA CELÓW EWIDENCJONOWANIA
ZABYTKOWYCH ZAŁOŻEŃ ZIELENI

	aktualna granica parku
	pierwotna granica parku
	budynki murowane
	budynki drewniane
	budynki murowane o wart. zabytkowych
	budynki drewniane o wart. zabytkowych
	miejsca lub pozostałości budynków zabytkowych
	rzeźby parkowe
	ogrodzenie trwałe/z muru, kamienia, metalu na podmurówce i słupach bet. lub metal.
	ogrodzenie trwałe o wartościach zabytkowych
	ogrodzenie nietrwałe
	bramy i furtki
	elementy architektury ogrodowej
	pnie po starych drzewach
a) b)	a) aktualne wejście do parku b) dawne wejście do parku
	baseny, fontanny
	rzeki, strumienie

	naturalny zbiornik wodny
	nat. zbiornik wodny zarośnięty szuwarami
	skarpy
	drogi dawne dobrze zachowane
	ślady dawnych dróg
	drogi założone współcześnie
	masyw starodrzewia
	szpalery lub aleje
	pojedyncze stare drzewa liściaste i iglaste
	drzewa uznane za pomniki przyrody
	masyw drzewostanu młodego
	pojedyncze młode drzewa liściaste i iglaste
	skupiny krzewów
	zywoploty
	powierzchnie trawiaste
	kwietniki
	osie kompozycji

	osie widokowe
	stanowisko i kier. wyk. zdjęcia fotograficz.
	granica ochrony zabytkowego założenia
	granica ochr. zewn. powiązań widokowych
	granica ochrony ekologicznej
3/16	gatunek/ilość(szt.)
3/09	gatunek/średnica pnia(m)
3/6 0,5	gatunek/ilość(szt.) średnica pnia(m)
3/1,50 17/26	gatunek/średnica pnia(m) średnica korony(m) wysokość(m)

UWAGA:
Ostatnie oznaczenie odnosi się do egz. drzew o cechach pomników przyrody

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Wz. inw. 2323